

Utlåtande 2002:36 RIV (Dnr 681/01)

Upphandling av webbaserade läromedel

Motion av Roger Mogert (s) (2001:26)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta
att anse motion 2001:26 av Roger Mogert (s) besvarad med vad som
anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Jan Björklund anför följande.

Ärendet

Roger Mogert (s) har i motion 2001:26, *bilaga 1*, föreslagit att utbildningsnämnden får i uppdrag att på försök upphandla produktion och uppdatering av webbaserade läromedel kring ämnen som historia, religion, samhällskunskap och livsåskådning.

Remisser

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Utbildningsnämnden anser att den kompetens som byggts upp inom förvaltningen motsvarar de krav som utvecklingen av webbaserat lärande och produktion av webbaserat kursmaterial kan väntas ställa inom den närmaste tiden.

Stadsledningskontoret anser att utbildningsförvaltningen genom sitt IT-center har den kompetens som behövs för att vid behov upphandla webbaserade läromedel.

Mina synpunkter

Motionären föreslår att Stockholms kommun ska på försök upphandla webbaserade läromedel i främst de humanistiska ämnena. Självklart ska skolan ta tillvara på den nya tekniken och under de senaste åren har vi i Stockholms stad varit framgångsrika med att ta fram olika webbaserade läromedel. Dock får man inte glömma att satsa även på de traditionella läromedlen - en bok eller en lärare kan aldrig ersättas av en dator.

Jag anser att motionärens önskemål redan till stor del är tillgodosedda då utbildningsförvaltningens IT-center har ett tjugotal kompletta gymnasiekurser på webben men då främst inom de naturvetenskapliga ämnena. Dessa kurser är utvecklade tillsammans med lärare och IT-center och har lett till att en avsevärd kompens byggts upp inom utbildningsförvaltningen. Den kompetensen kan också användas för att bygga upp eller upphandla webbaserade läromedel även inom de ämnen som motionären föreslår.

Med hänvisning till ovanstående anses motionen besvarad.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motion 2001:26 av Roger Mogert (s) besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 20 mars 2002

På kommunstyrelsens vägnar:
CARL CEDERSCHIÖLD

Jan Björklund

Yvonne Modén

ÄRENDET

Roger Mogert (s) har i motion 2001:26, *bilaga 1*, föreslagit att utbildningsnämnden får i uppdrag att på försök upphandla produktion och uppdatering av webbaserade läromedel kring ämnen som historia, religion, samhällskunskap och livsåskådning.

REMISSER

Motionen har remitterats till utbildningsnämnden och stadsledningskontoret.

Utbildningsnämnden beslutade den 25 oktober 2001 att förvaltningens tjänsteutlåtande godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen som svar på remissen ”upphandling av webbaserade läromedel”.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande av den 15 augusti 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

I motion 2001:26 om upphandling av webbaserade läromedel, (Roger Mogert (s)), 2001-05-15, hemställs att

”utbildningsnämnden ges i uppdrag att på försök upphandla produktion och uppdatering av webbaserade läromedel inom ett eller flera av de ovan nämnda ämnen. Motionen föreslås två alternativ:

1. ”Ett alternativ är att staden själv, i egen regi, startar ett eller flera projekt för framtagande av webbaserade läromedel kring ämnen och teman som historia, religion, samhällskunskap och livsåskådning. Sannolikt måste då till viss del ny kompetens rekryteras till staden och nya organisationsstrukturer formars. På lång sikt är detta kanhända ett intressant alternativ, men mycket talar för att det på kort sikt finns enklare och mer praktiska lösningar.”
2. En annan lösning skulle vara ”att på försök upphandla produktion och uppdatering av webbaserade läromedel i ett eller flera av de nämnda ämnesområdena. På så vis kan staden bidra till en pedagogisk utveckling av nya läromedel, sannolikt i det långa loppet spara pengar och det utan något större engagemang.”

Förvaltningen, genom IT-center, har avsevärd kompetens vad gäller utveckling av webbaserade läromedel efter tre års arbete. De lärare som varit anställda på IT-center under utvecklingstiden har i arbetet fått avancerad fortbildning. Under terminerna hämtas i snitt ca 6 000 sidor från siten per dygn. Vid Åsö Vuxengymnasium, där kurserna drivs som flexibelt lärande för vuxna, ser man ett ökat antal deltagare varje termin. De lärare som utvecklat kurserna arbetar nu som lärare i sin egen kurs vid Åsö

min. De lärare som utvecklat kurserna arbetar nu som lärare i sin egen kurs vid Åsö Vuxengymnasium.

Utvecklingsarbetet startade 1998 med målet att producera webbaserade gymnasiekurser som skulle ligga öppet för alla för att på så sätt finna nya vägar att arbeta i skolan. Kurserna skulle vara utformade för problembaserat, elevaktivt lärande och inte vara läroböcker på webben.

Kurserna ligger på IT-centers servrar och drivs tekniskt av IT-center. Även i förvaltningens projekt "Ungdomsparlamentet" används IT-centers servrar och tekniska plattform för att möjliggöra kommunikation mellan elever som går i olika gymnasieskolor men arbetar i ett gemensamt projekt. Se vidare: www.ungdomsparlamentet.stockholm.se

Ett växande antal gymnasielärare använder det webbaserade kursmaterialet i ordinarie skolarbete för att finna nya sätt att arbeta i gymnasieskolan. Grundskoleelever läser nu gymnasiekurser via webben med stöd av ordinarie lärare eller med en gymnasielärare.

Förvaltningen arbetar för närvarande med en EU-ansökan för ett projekt med flexibelt lärande och den förändrade lärarrollen. Vidare förs dialog med företag på marknaden om samarbete kring olika läromedel inom matematik och naturvetenskap.

Genom att lärare gör egna mindre kursavsnitt, använder färdigt material eller låter elever från olika skolor arbeta på en gemensam plattform inser man möjligheterna att förändra sitt arbetssätt. Det är viktigt att den kompetensen sprids till lärare och att lärare själva får uppleva de möjligheter som IKT ger.

Inom förvaltningen drivs också det statliga ITiS och stadens satsning IT i Skolan. Båda dessa projekt är finansierade t o m 2002. Erfarenheten visar att anskaffningar av ny teknik inte är en engångskostnad. Nya versioner av hård- och mjukvara innebär ständig uppdatering och nyanskaffning av utrustning. Den verksamhet som byggs upp idag måste följas av en ekonomisk planering för de närmaste åren.

Förvaltningens förslag

Den kompetens som byggts upp inom förvaltningen motsvarar de krav som utvecklingen av webbaserat lärande och produktion av webbaserat kursmaterial kan väntas ställa inom den närmaste tiden. När ny teknik tas i bruk är det viktigt att delta i utvecklingen och skapa egen kompetens, inte passivt använda det andra utvecklat.

Förvaltningens produktioner är ett första försök med webbaserat lärande. För att gå vidare inom ett område som, trots tillfällig svacka, kommer att betyda mycket för lärande och skolans organisation behövs en utökad satsning inom staden.

En utökad satsning behövs för att få till stånd en genomgripande skolutveckling, för att aktivt delta i den framtida utvecklingen av ny webbt teknik och för att ta till vara den kompetens som byggts upp genom att arbeta med

- praktisk forskning om webben som pedagogiskt hjälpmedel inom skolans alla stadier

- implementering av nya arbetssätt i lärandet och förändring av skolans organisation
- ökad fortbildning av stadens lärare så att de själva kan producera eget material hellre än att i stor skala köpa in av andra färdigproducerat material
- ekonomisk beredskap för fortsatt utvecklingsarbete och nyanskaffningar/uppgradering av mjuk- och hårdvara.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 1 oktober 2001 redovisas i *bilaga 2*.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2001:26

2001:26

Motion av Roger Mogert (s) om upphandling av webbaserade läromedel

Den tekniska utvecklingen har de senaste åren gått med en rasande fart. Teoretiskt sett har detta också inneburit nya möjligheter för pedagogiken. Till viss del har det också inom skolans värld skett en spännande utveckling, men i mycket har den tekniska potentialen lämnats outnyttjad.

Detta har bland annat att göra med att marknaden tillåtit styra utvecklings- och produktionsresurser, men beror också på en passiv skolpolitik som lever kvar i en dröm om 50-talets folkskola. En känsla av att krav på gammeldags ordning och disciplin har fått ersätta nytänkande och utveckling är ofrånkomlig.

Ett tydligt exempel är här utvecklingen vad det gäller webbaserade läromedel. Inom företagssfären växer denna sektor nu mycket snabbt. Genom webbtekniken kan produktionskostnaderna för läromedel minskas drastiskt, samtidigt som möjligheterna till ständiga uppdateringar, interaktivitet och lek & lär är i det närmaste outtömliga.

Så länge lönsamheten tillåts vara drivkraften, så är dock sannolikheten för att bra webbaserade läromedel till exempelvis de humanistiska skolämnena skall tas fram dock inte särdeles stor. Här krävs det ett politiskt initiativ för att styra utvecklingsresurser i rätt riktning. Detta kan ske på flera sätt.

Ett alternativ är att staden själv, i egen regi, startar ett eller flera projekt för framtagande av webbaserade läromedel kring ämnen och teman som historia, religion, samhällskunskap och livsåskådning. Sannolikt måste då till viss del ny kompetens rekryteras till staden och nya organisationsstrukturer formas. På lång sikt är detta kanhända ett intressant alternativ, men mycket talar för att det på kort sikt finns enklare och mer praktiska lösningar.

En sådan skulle kunna tänkas vara att på försök upphandla produktion och uppdatering av webbaserade läromedel i ett eller flera av de nämnda ämnesområdena. På så vis kan staden bidra till en pedagogisk utveckling av nya läromedel, sannolikt i det långa loppet spara pengar och det utan något större eget engagemang.

Med stöd av ovan hemställer jag därför

att utbildningsnämnden ges i uppdrag att på försök upphandla produktion och uppdatering av webbaserade läromedel inom ett eller flera av de ovan nämnda ämnena.

Stockholm den 14 maj 2001

Roger Mogert